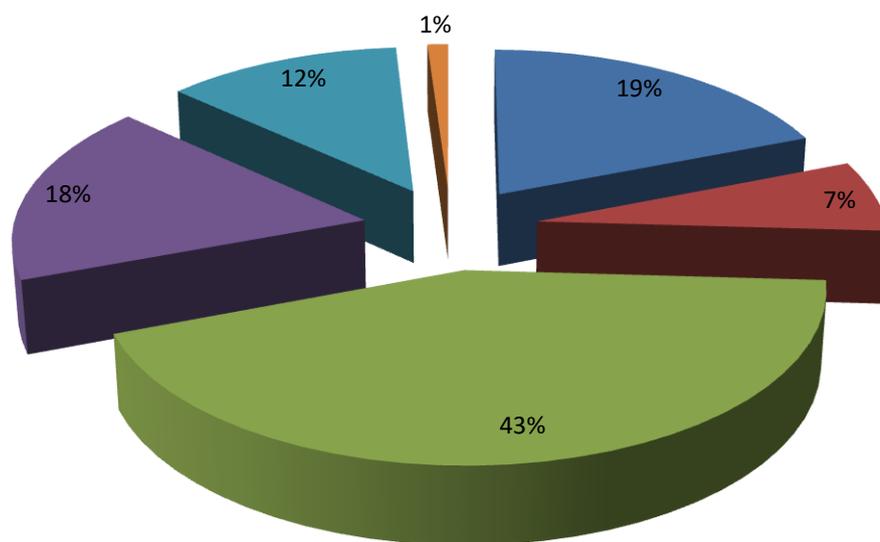

Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 (υλοποίηση μέχρι τέλος του 2017)

Από το 2016 έως και το 2024, κάθε κράτος μέλος υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020. Ειδικότερα, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020, συντάσσει κάθε χρόνο, Ετήσια Έκθεση σχετικά με την υλοποίηση του ΠΑΑ 2014-2020 κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, την οποία, μετά την έγκριση από την Επιτροπή Παρακολούθησης, υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι τις 30 Ιουνίου.

Το ελληνικό ΠΑΑ 2014-2020, εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2015, σύμφωνα με την υπ' αριθ. C(2015)/9170/11.12.2015 απόφαση της Επιτροπής. Η συνολική δημόσια δαπάνη του, σύμφωνα με τη 2^η τροποποίηση του που εγκρίθηκε το Δεκέμβριο του 2017, ανέρχεται στα **5,6 δισ. €**, εκ των οποίων τα **4,7 δισ. €** είναι πόροι του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και τα **0,9 δισ. €** εθνικοί πόροι.

Το ΠΑΑ 2014-2020, όπως απεικονίζεται στο παρακάτω γράφημα, συμβάλει σε **έξι (6) βασικές προτεραιότητες για την Αγροτική Ανάπτυξη**, οι οποίες αναλύονται σε δεκαοχτώ (18) περιοχές εστίασης, ενώ η προτεραιότητα για την καινοτομία και τη μεταφορά γνώσης διατρέχει οριζόντια τις υπόλοιπες:

■ Αναγωνιστικότητα   ■ Αλυσίδα Τροφίμων   ■ Οικοσυστήματα
■ Αποδοτικότητα Πόρων   ■ Κοινωνική Ένταξη   ■ Τεχνική Βοήθεια

Περιεχόμενο Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης

Ένα μεγάλο μέρος της Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης 2018 (έτη υλοποίησης 2014-2017), είναι οι **πίνακες υλοποίησης**. Στους πίνακες αυτούς περιγράφονται οι εντάξεις και οι πληρωμές των έργων. Το ΠΑΑ 2014-2020 εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2015 και για το λόγο αυτό τα στοιχεία των πινάκων υλοποίησης αφορούν στα έτη 2016 και 2017. Σε μόλις δύο έτη από την έγκριση του ΠΑΑ 2014-2020, πραγματοποιήθηκαν τα εξής:

Δεσμεύτηκε σε νέες προκηρύξεις και συνεχιζόμενα έργα, περίπου το **67%** της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΑΑ 2014-2020 (**5,6 δισ. €**), δηλαδή **3,8 δισ. €**. **Ενεργοποιήθηκε** δηλαδή το μεγαλύτερο μέρος του ΠΑΑ, με προκηρύξεις σε σημαντικά μέτρα όπως των νέων γεωργών, των σχεδίων βελτίωσης, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, των ομάδων παραγωγών, της βιολογικής γεωργίας, της κατάρτισης των νέων γεωργών, της εξισωτικής αποζημίωσης, της αγροτικής οδοποιίας, των γεωργοπεριβαλλοντικών δράσεων (γενετικοί πόροι, Comfusio, μείωση της νιτρορύπανσης, κλπ.) και του CLLD/LEADER.

Εντάχθηκε περίπου το **50%** της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΑΑ 2014-2020 (**5,6 δισ. €**), δηλαδή **2,8 δισ. €**.

Πληρώθηκε περίπου το **25%** της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΑΑ 2014-2020 (**5,6 δισ. €**), δηλαδή **1,4 δισ. €**, που αντιστοιχεί σε απορρόφηση πάνω από το 27% της συνολικής Κοινοτικής Συμμετοχής (5,6 δισ. €) και αν ληφθεί υπόψη και η προκαταβολή σε απορρόφηση πάνω από το **31%** αυτής.

Αξίζει να σημειωθεί πως το ποσοστό της απορρόφησης του ελληνικού ΠΑΑ, σε μόλις δύο έτη από την έγκρισή του, ξεπέρασε το μέσο όρο απορρόφησης όλων των ΠΑΑ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ένα χρόνο υλοποίησης λιγότερο από τα υπόλοιπα.

Ειδικότερα ανά περιοχή εστίασης:

- στην περιοχή εστίασης 2B (νέοι γεωργοί), στην προτεραιότητα 4 και στην περιοχή εστίασης 5D, (εξισωτική αποζημίωση, γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις και βιολογική γεωργία), καθώς και στην περιοχή εστίασης 6C (rural Broadband), **ο ρυθμός πληρωμών είναι πολύ υψηλός,**
- στις περιοχές εστίασης 6A (μεταφερόμενα έργα Άξονα 3), 2A (σχέδια βελτίωσης), 3A (μεταποίηση), 5A (εγγειοβελτιωτικά έργα), 6B (CLLD), που περιλαμβάνουν ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις, **ο ρυθμός πληρωμών είναι ικανοποιητικός,**
- στην περιοχή εστίασης 5E (δασικά μέτρα), **ο ρυθμός πληρωμών είναι μικρός,** ενώ
- στις περιοχές εστίασης 3B (πρόληψη φυσικών καταστροφών), 5B (ενέργεια από μεταποίηση) και 5C (ΑΠΕ από μεταποίηση και σχέδια βελτίωσης), έχει ξεκινήσει η **ενεργοποίηση** των δράσεων με νέες προσκλήσεις, για τις οποίες ωστόσο δεν έχουν ακόμα πραγματοποιηθεί σχετικές πληρωμές.

Στην Ετήσια Έκθεση, εξετάζεται επίσης η **πρόοδος επίτευξης του πλαισίου επίδοσης για το 2018**. Το πλαίσιο επίδοσης είναι ένα νέο εργαλείο, με το οποίο γίνεται αποτίμηση της αποδοτικής εφαρμογής του ΠΑΑ 2014-2020, μέσω της επίτευξης των ορόσημων για το 2018 και των στόχων

για το 2023. Σύμφωνα με αυτό, ένα ποσό για κάθε προτεραιότητα κρατείται μέχρι το 2019 ως αποθεματικό και μπορεί να αποδοθεί ξανά σε εκείνες τις προτεραιότητες που θα επιτύχουν τα ορόσημά τους μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2018, βάσει της αξιολόγησης που θα πραγματοποιηθεί το 2019. Σε γενικές γραμμές οι τιμές οροσήμων για το 2018, αναμένεται να επιτευχθούν για την πλειοψηφία των δεικτών του πλαισίου επίδοσης του ΠΑΑ 2014-2020. Για ορισμένους δείκτες των Προτεραιοτήτων 3 και 5 και 6 που λόγω λανθασμένων εγγραφών ή υπολογισμών, είχε γίνει υπερεκτίμηση/υποεκτίμηση των ποσοτικών στόχων και οροσήμων, έχουν προταθεί διορθωτικές τροποποιήσεις στην πρόταση της 3ης τροποποίησης ΠΑΑ 2014-2020, η οποία θα υποβληθεί επίσημα στην ΕΕ έως το τέλος Ιουνίου 2018.

Σε ό,τι αφορά στην αξιολόγηση του ΠΑΑ 2014-2020, κατά τη διάρκεια του 2017, ενσωματώθηκαν οι δείκτες σε όλες τις εκδοθείσες προσκλήσεις, μετά από αναλυτική ενημέρωση και συζήτηση με τους αρμόδιους ενδιαμέσους φορείς υλοποίησης. Ενημερώθηκαν τα βασικά πληροφοριακά συστήματα, ώστε όλοι οι δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων να συλλέγονται από τις αιτήσεις στήριξης και επικαιροποιήθηκαν στο ΟΠΣΑΑ¹ οι πίνακες της Ετήσιας Έκθεσης. Πραγματοποιήθηκαν έξι (6) συναντήσεις για την ενημέρωση, ανάπτυξη της ικανότητας αξιολόγησης των ΕΦΔ και διάδοση των αποτελεσμάτων της Ετήσιας Έκθεσης 2017. Επίσης σε συνεργασία με το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο (ΕΑΔ), φιλοξενήθηκε στην Αθήνα για πρώτη φορά, το «workshop» καλών πρακτικών του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αξιολόγησης. Τέλος δημιουργήθηκε ειδικός χώρος στο νέο site του ΕΑΔ για την αξιολόγηση, με στόχο την ενημέρωση, την ανάπτυξη των ικανοτήτων και τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης.

Το ΕΑΔ συστάθηκε με την αρ. πρωτ. 2054/19-8-2016 Απόφαση Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του ΥΠΑΑΤ. Κατά το έτος υλοποίησης 2017 οι κύριοι άξονες προτεραιότητας του ήταν η ενεργοποίηση του Μέτρου 16 «Συνεργασία» του ΠΑΑ μέσω Τεχνικών Συναντήσεων που υλοποιήθηκαν σε Περιφέρειες της Ελλάδας, η ενημέρωση του κοινού μέσω ενημερωτικών εντύπων για το ΠΑΑ, το ΕΑΔ και έξι Μέτρα του ΠΑΑ, που διανέμονται σε διάφορες εκδηλώσεις καθώς και η δημιουργία του νέου ιστοχώρου του ΕΑΔ (<https://ead.gr/>). Η Μονάδα Υποστήριξης του ΕΑΔ (Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας) ανέλαβε από το 2016 και τις ενέργειες Δημοσιότητας του ΠΑΑ. Στο πλαίσιο αυτό ενημερώνει εξειδικευμένα όλους τους ενδιαμέσους φορείς υλοποίησης ως προς τις υποχρεώσεις τους για τη τήρηση των κανόνων δημοσιότητας, πραγματοποιεί ενέργειες δημοσιότητας του ΠΑΑ (όπως συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις αγροτικού ενδιαφέροντος, έκδοση ενημερωτικών εντύπων κ.ά.) και ενημερώνει τον ιστότοπο του ΠΑΑ www.agrotikianartixi.gr.

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ, προκειμένου να διασφαλίσει την **ποιότητα και την αποτελεσματικότητα υλοποίησης** του προγράμματος, εντός του 2017, έλαβε εγκρίσεις για την 1^η τροποποίηση και 2^η τροποποίηση του ΠΑΑ 2014-2020. Εκχώρησε αρμοδιότητες ενδιαμέσου φορέα διαχείρισης στην Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργεια, προετοίμασε τη 2^η τροποποίηση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) και δημιούργησε υποδείγματα θεσμικών κειμένων. Προχώρησε

¹ ΟΠΣΑΑ: Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης

στην προσαρμογή του ΠΣΚΕ² στις απαιτήσεις των μέτρων του ΠΑΑ και πραγματοποίησε ενέργειες αναβάθμισης του ΟΠΣΑΑ. Ξεκίνησε τη μελέτη εύλογου κόστους δαπανών για την αντικειμενικότερη συγκριτική αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων.

Τέλος σε ότι αφορά **στα χρηματοδοτικά εργαλεία**, στις 02 Μαΐου του 2017 υπογράφηκε η σύμβαση μεταξύ του ΥΠΑΑΤ και της ΕΙΒ για την εκπόνηση της ex-ante αξιολόγησης, η οποία ολοκληρώθηκε εντός του 2018. Η ex ante αξιολόγηση, κατέδειξε την ύπαρξη χρηματοδοτικού κενού, τόσο στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής (2,2 – 2,5 δισ. €), όσο και στον τομέα της μεταποίησης τροφίμων (1,6 – 2,5 δισ. €). Επίσης πρότεινε τα παρακάτω τρία (3) χρηματοδοτικά εργαλεία (συνολικοί διαθέσιμοι πόροι ΠΑΑ για χρηματοδοτικά εργαλεία 141 εκ. €):

1. Εγγύηση χαρτοφυλακίου με ανώτατο όριο (First Loss Portfolio Guarantee)
2. Συνεπενδυτική διευκόλυνση (Equity Co-investment Facility)
3. Χρηματοδοτικό εργαλείο με επιμερισμό του κινδύνου (Risk Sharing Microfinance Instrument)

Σχετικοί Σύνδεσμοι για την Ετήσια Έκθεση

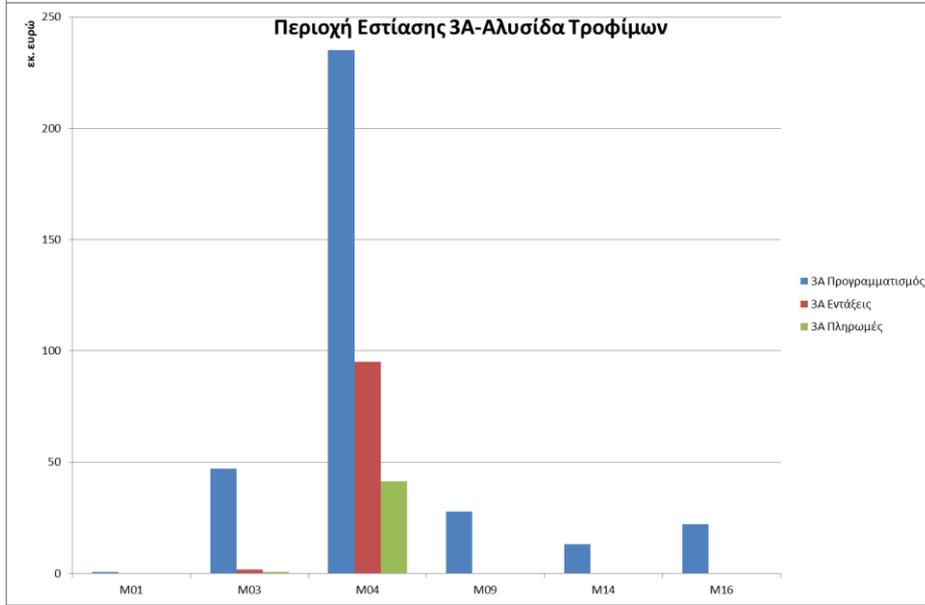
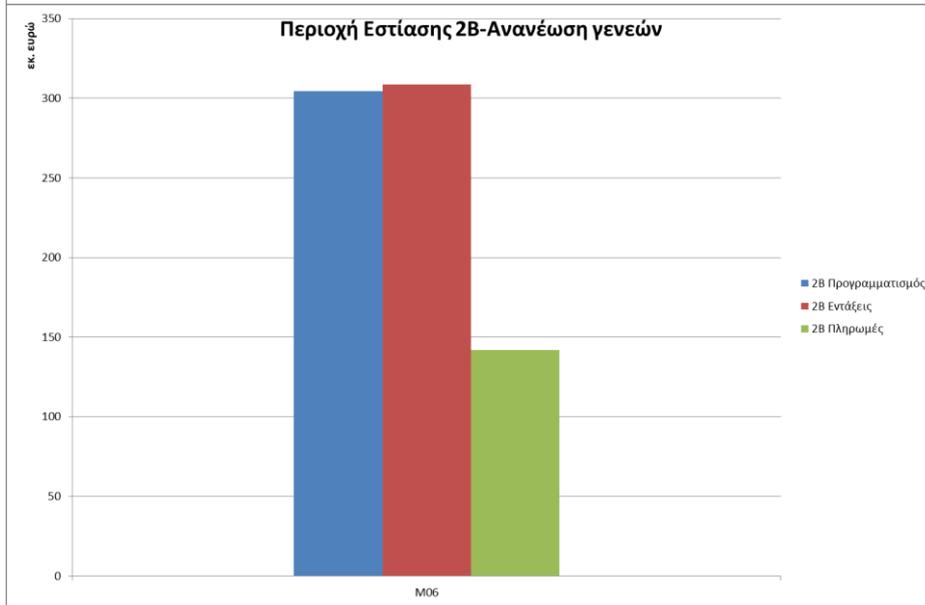
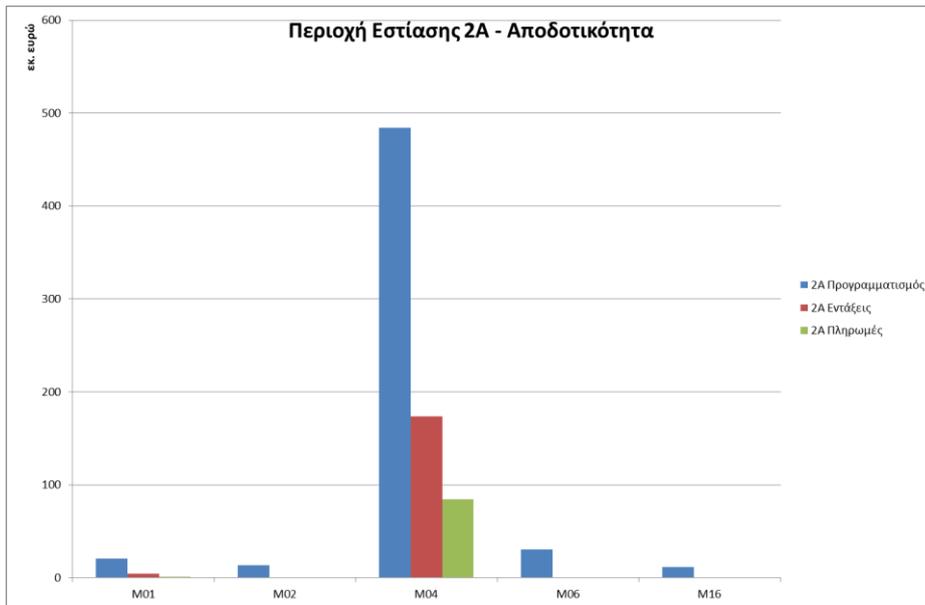
[Το νέο site του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου](#)

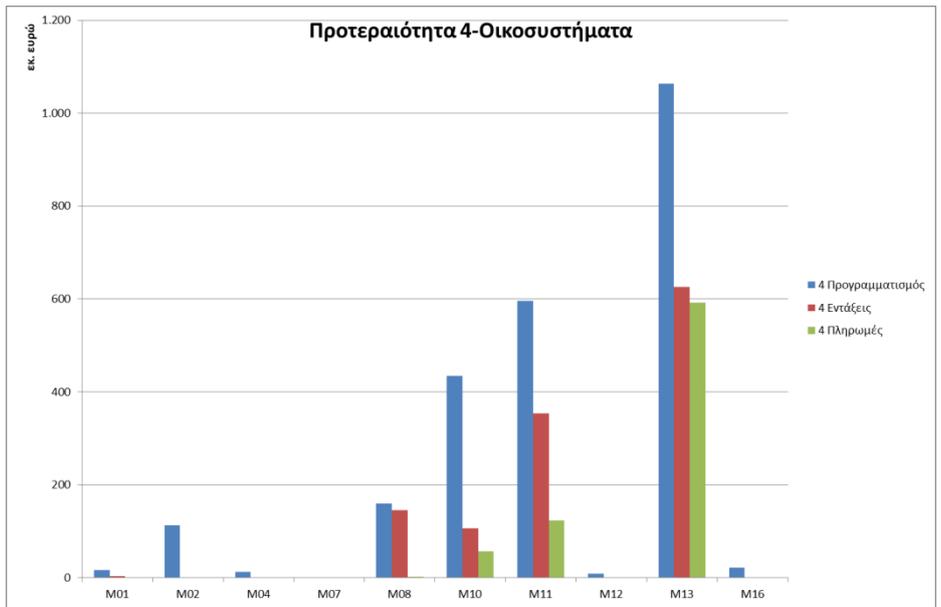
[Το site του ΠΑΑ 2014-2020](#)

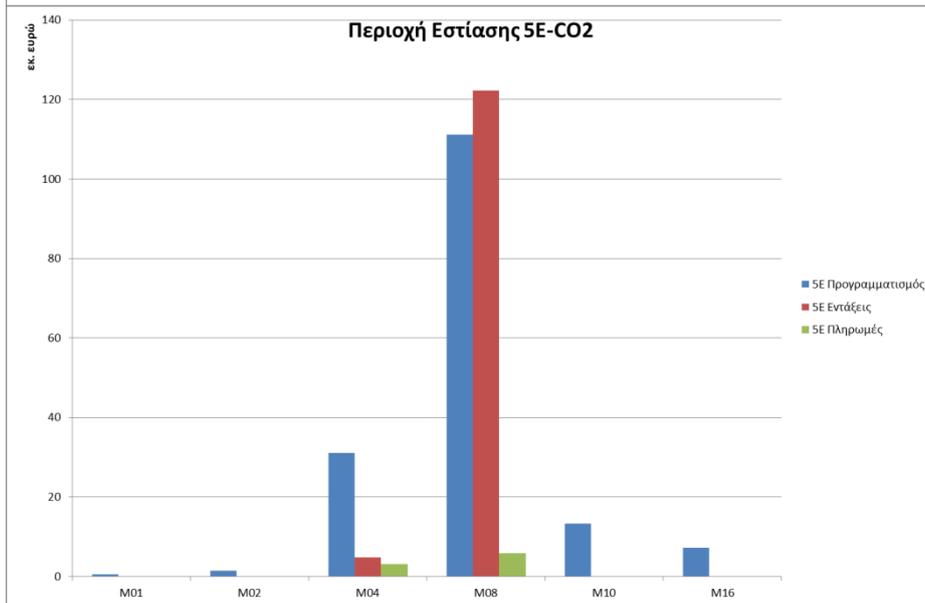
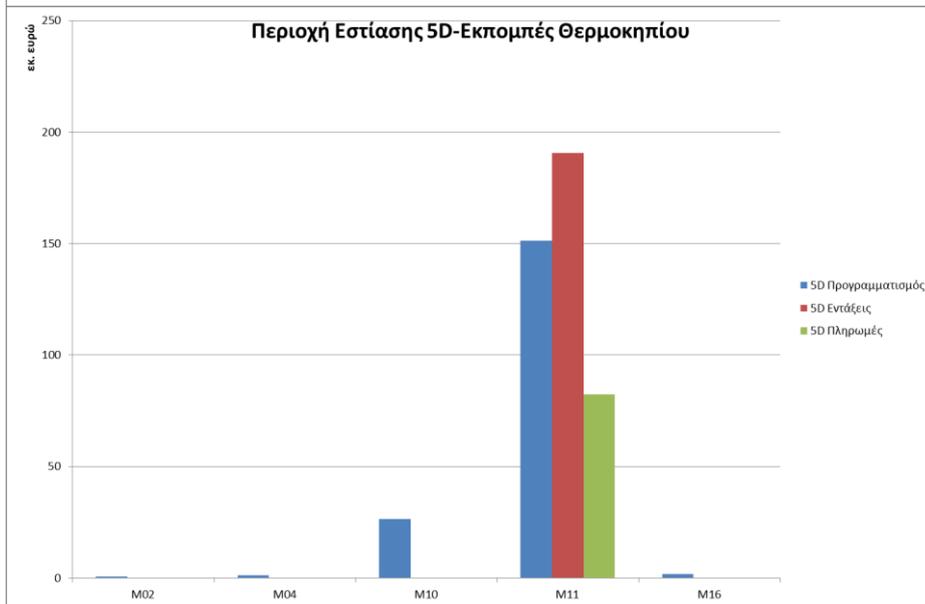
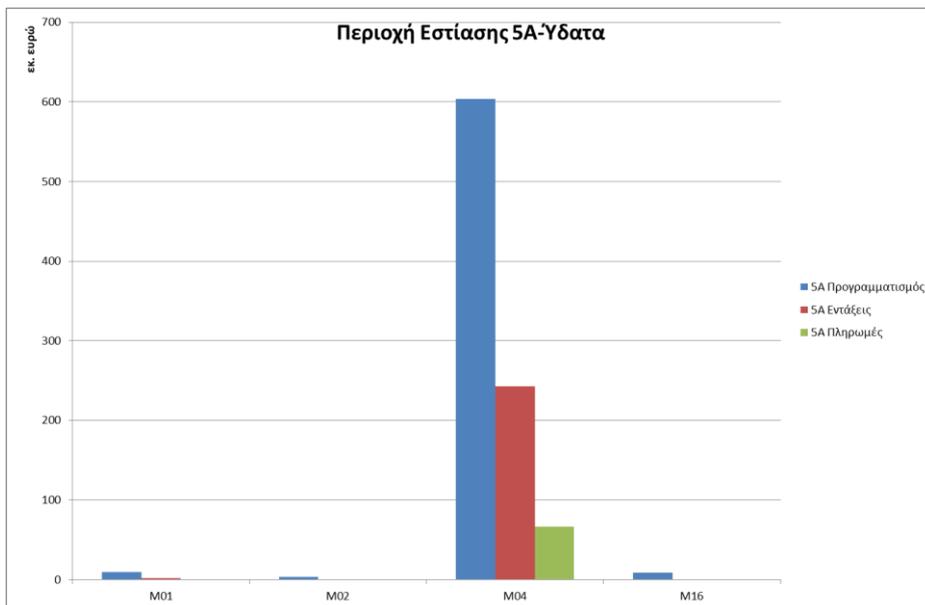
Διαγράμματα Πορείας Υλοποίησης ΠΑΑ (ανά περιοχή εστίασης)

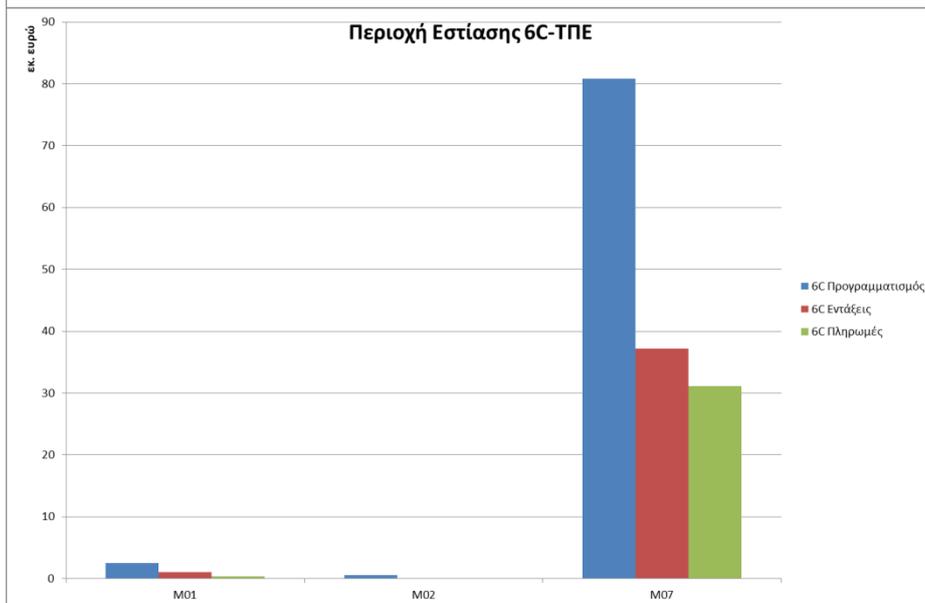
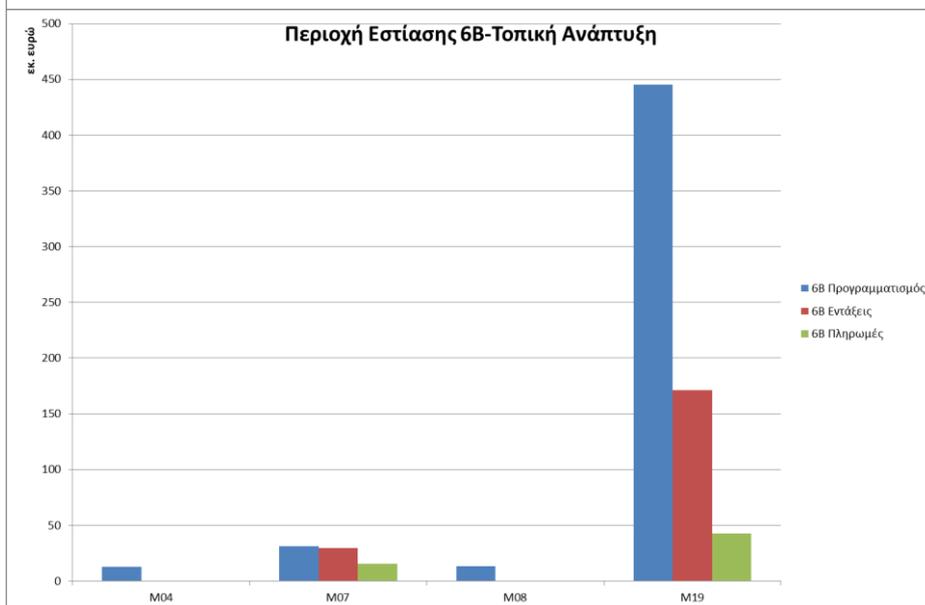
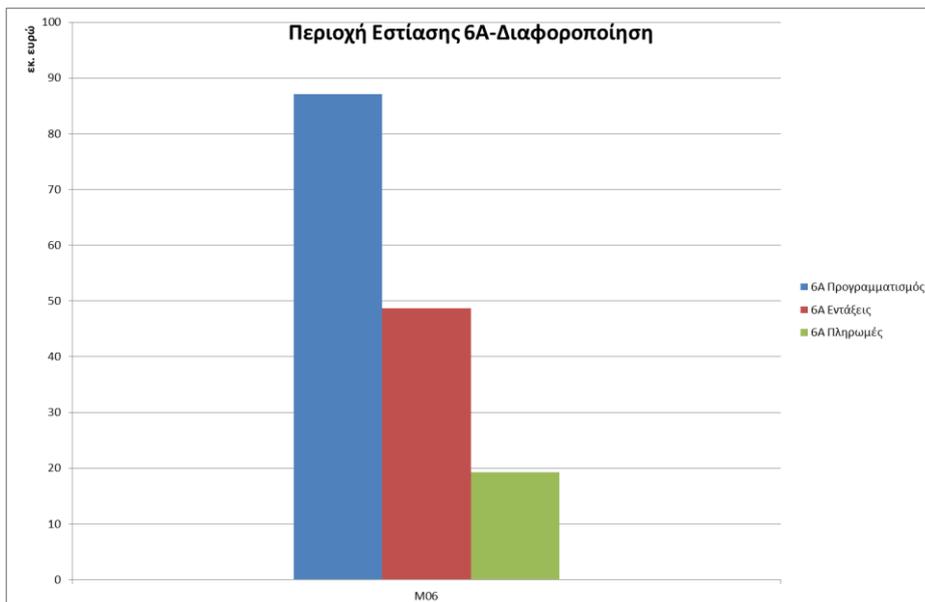
Η πορεία υλοποίησης για κάθε περιοχή εστίασης περιγράφεται στα διαγράμματα που ακολουθούν. Οι κωδικοί των μέτρων επεξηγούνται σε σχετικό υπόμνημα που παρατίθεται τέλος του κειμένου.

² ΠΣΚΕ: Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων

Υπόμνημα Μέτρων ΠΑΑ 2014-2020

M01	Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης
M02	Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση
M03	Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων
M04	Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού
M05	Αποκατάσταση του δυναμικού γεωργικής παραγωγής που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα, και ανάληψη κατάλληλων προληπτικών δράσεων
M06	Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων
M08	Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών
M09	Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών
M10	Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα
M11	Βιολογική γεωργία
M12	Ενισχύσεις στο πλαίσιο του Natura 2000 και της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα
M13	Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα
M14	Καλή μεταχείριση των ζώων
M16	Συνεργασία
M19	Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER
M20	Τεχνική βοήθεια κρατών μελών
M113	Πρόωρη συνταξιοδότηση